

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

פ.

עין משפט
נר מצוה

נח א מיי פ"א מהל'
מגינה הלכה ד'
נב ב מיי פ"ב מהל'
מגינה הלכה ט'
ג א מיי פ"ג מהל' ק"פ
הלכה ד'
כ ד טס הלכה ט':

מוסף רש"י

אפילו שבט אחד טמא.
צ"ד נכנס ופ"ל לר'
יורה הלך דומה טומאה
ועשו כולן בטומאה עמו,
לפי שאין קרבן ציבור
חלוק. ולדברי הממס
טוהרים עושים הראשון
והשני עושה פסח שני
(מנחות טו). מטמאין
אחד מהן בשרץ.
להכריע רוב ציבור לטומאה
(לקט"ו ט). הללו עושים
לעצמן. טהרה, והללו
עושים לעצמן. בטומאה,
וטלמאחי לא עבדי בטומאה
דכוי כבוי, וזכ טוהרין
לא עבדי בטומאה, וטמאין
לפי מה דתירו משום
דהו נמי רובא ורובא
לפי מה דתירו (ע"ל
טט). כולוהו תשלומין
דראשון גיבור. שרי
יוס אחד עשה הכנוס
עקר כולו, דכתיב אטו,
וטלמאחי עשה תשלומין
לו (מגינה ט). טומאה
הדחיה היא בציבור.
לומר נקושי נחית אללא
דחיה ענללל על ידי
שאלות עון, שהלך כרזה
ולא בסיגר גמור (תבתי
ג). על פי שקרבן
ציבור דומה ארבה נקושי
הותרה ולא הותר גמור,
וכל עני דלמיתו להדורי
מקדישין שעשו טהרה
(יבמות א: טו: וע"ל טו:
טט).

רבינו חננאל (המשך)

את השני, ואחרי כן נתן
דאמר כל חוקק לראשון
זקול לשני, וכן השני
תשלומין דראשון הוא,
הילכך כשם שראשון לא
עבדו דתנן הפסח שבא
בטומאה לא יאכלו ממנו
זבין וזבות וכו', בשני
נמי לא עבדו דתורה
דחיה מטמאין לפסח שני,
דחיה אלו עושים את
השני הובין והזבות והגדרות
היולדות האנושין והשוגגין
והמצורעין והמזדמרים
ובועלי נדות ומי שהיה
טמא או בדרך רחוקה,
א"כ למה נאמר טמא דאי
בעי למיעבד לא שבקתן
ליה, א"כ למה נאמר
ומי שהיה בדרך רחוקה
מטמאין מן הכרת, ומיביטין
לובין ולזבות מאיש איש,
דחיה יוכל לא יהו נדחין
מן הראשון ועושים את
השני אלא טמא ומי
שהיה בדרך רחוקה, ובין
ומצורעין מנין, ת"ל איש
איש, הילכך כל היכי
דעבדי הוהוין בראשון
עבדו טמאין בשני, אבל
אי לא עבדו ראשון אלא
בטומאה, לא עבדי השני

משלחין אחד מהן לדרך רחוקה. פירוש אחד מן הטוהרים
מדפיין ויטמאנו בשרץ וקשה לריב"א א' אדרבה ישלחו
אחד מן הטמאים לדרך רחוקה להשתטף הו טוהרין רובא ועבדי
צטורה דכזולה שמעתי אמרין למהדרי' אטהרה ותיך דעולא
גופיה אמר לקמן זמי שהיה טמא

(דף ג:) דרך רחוקה לטהור ואין
דרך רחוקה לטמא ולא היה מועיל
שילוח טמא לטמא היה מנעקף
לאותם ציורשלים ואין נראה לר"י
לעמא דאין דרך רחוקה לטמא לפי
שכשהו ציורשלים נמי אינו יכול
לעשות פסחו אללא ע"י שילוח ב (ט) אבל
הכא יש דרך רחוקה לטמא כיון
דמחלה טמאין ואם היה ציורשלים
היה יכול עצמו לעשות¹ אללא נראה
לר"י דמהדריין שיעשו כולם בראשון
ולא ידחו הטמאין²:

אתה מרחוהו מחגיגתו. ואם
תאמר והא קיימא לן
בתמיד נשחט (לע"ל טג.) ערל וטמא
משלחם קרננותיהו ותיך ריב"א
הואיל והיה חובה לזכ צרנג יש
דין עולת ראייה דדרשינן בפרק קמא
דחגיגה (דף ז:) דלמא פטור מן
הראיה שנאמר וזמנו עמה והצתם
שמה כו'¹ וכן איתא צירושלמי דאיתקש
לעולת ראייה ואם תאמר השתא
כשמשלחהו דדרך רחוקה נמי מדחהו
מחגיגתו שאינו יכול לזכ ציור טוב
מחון לתמוס¹ וכיון דלא חזי בראשון
לא חזי בשני ויש לומר דיכול לזכ
ולעשות ציור ראשון מה"ט דתחומין
דרבנן ועוד נהי דכששילחהו דדרך
רחוקה עד שעמ שחיתו שלא יכול
לחזור לירושלים מצעוד יוס מכל
מקום יכול לזכ מן התמוס ויכנס
למחר ועוד טמא ותיגר דלא חזי בגופו
בראשון לא חזי בשני אבל הכא
מיחזא חזי אללא שאינו יכול לזכ
וכי הו יוס ראשון צצנת אף על
פי דלא חזי אמרין צבלו דברים
(לע"ל דף ע:) דלעבד צלתי יומי:
עקר משכניהו וסיביה ורחיב.
הך פירכא ליתא למאן
ט' דחשיב דרך רחוקה מאיסקופת
עזרה ולחון ואם תאמר ומה
מקנה רוצה רב נחמן קסבר צפרק מי
רב נחמן גופיה קסבר צפרק מי
שהיה טמא (לקמן ג:) שומטין וזרקין
על עמא שרץ ויש לומר דקסבר
ללאו תשלומין דראשון יניחו
ויכול לטמאותו צמת:

ר"ימא בהא קמיפלגי מר סבר
טומאה דחוייה ומר
סבר טומאה הותרה. השתא
לכולי עלמא טהרה מידחיא ולא
טומאה דאיש כי יהיה טמא משמע
דחשיב לזכו טמא והציבור טוהרים¹
ומאן דקסר טומאה הותרה מיקרו
שפיר טוהרים¹ ומסיק לכולי עלמא
לחוייה מר סבר טהרה מידחיא
אללא עבדי צין צטהרה צין בטומאה:
בראשון

שאר טמאין כגון זבין חבות וכיוצא בהן כלל, דתורה מדחיא אפילו שאר טמאין לשני, אבל טומאה לא מדחיא
שאר טמאין מן הראשון לשני, הילכך לא עבדו בשני כלל. ורב ארא בר אבהא אמר יש תשלומין לפסח הבא
בטומאה. ומי שלא עשה הראשון יעשה השני, דטומאה נמי דחיא, מאי טעמא טמאית מתיים למה עושים השני לפי
שלא יכלו לעשות הראשון, זבין ומצורעין נמי כיצא בהן לא יכלו לעשות הראשון ויעשו שני. וביולי עלמא טומאה
דחיה היא בציבור (ד"א) אפילו טומאה מדחיא דכיון דטמאית מתיים עבדו הראשון כשהיו חשיבי דטומאת מת
התר היא בציבור הילכך שאר הטמאין עושים השני. איתמר רבין זבין ומצורעין טמאית מתיים. אמר בר טמאית מתיים אין
עושים הראשון דהא מיעוטא ניהו ומיעוטא נדחין לפסח שני, בשני נמי לא עבדו דקיימא לן כל היכא דלא עבדו
צבור בראשון לא עבדו מיעוט בשני וכי כתיב ויעשו בני ישראל היכא דאפשר, היכא דלא אפשר חשבין להו
כאלו כולו זבין.

לא תוכל לזכות אם הפסח צאה. צציל יחיד לא תזמנו שהיה
אותו היחיד גורם ומועיל צצמיתו שום זל נמיה: איקרי קסל
ומילתא מפ' צבוריות (ה): דקאמר ליה רחמנא ליעקב² גוי וקהל
גויים יהיה ממך וכבר נולדו לו כל השבטים חוץ מצנימין הילכך צצט
אחד חשבו כציבור ולא מידחי לשני:

יעשו טומאה אף טוהרין אם ירלו:
טמאין אחד מהן. כי היכי דניהו
רוב טמאין וניעבדו כולהו (צטומאה):
שפיו טמאין עורפין על הטוהרין
אחד. דלא חזו טוהרים בראשון:
הדרי' קושיין לדוכסיה. דהוו להו
פלגא ופלגא והללו יעשו לעצמן והללו
יעשו לעצמן: אללא ה"ק כו'. ולעולם
מחלה על מחלה דווקא קמי ויה"ק
רב אי משכמת תנא דאית ליה כמ"ק
דאמר פלגא ופלגא לא עבדי טוהרין
צטומאה דקתמי הללו עושים לעצמן
וכרצי יהודה דאמר אין קרבן ציבור
חלוק ממי עבד קהל צטומאה
בראשון לא מפליג למיעבד טוהרין
צטהרה דאסור לתלמא שנגזא הדבר
דמוכחא מילתא צהדיא כשמהרין
אלו מאלו: **טמאין אחד מהן צצרי**.
ונעבדיה כולהו צטומאה: **שחטין**
וורקין על עמא שרץ. והואל וחזי
לאותמא הילכך אין מרביע את
הציבור לטומאה: **מחגיגתו**. של מחר
שתיה מטמאו כל צצעה: **אפשר**
דעבדי. מחגיגתו צצציעי של פסח
שהו שמיני שלו דהא כל ו' תשלומין
אית ליה: **קסבר רובא**. הימיה של
רגל תשלומין של ראשון. ו' ואין
תשלומין זה לזה ופלוגתא היא צמגיגה
(דף ט:). ומאן דאית ליה כולן תשלומין
לראשון סבר היכא דלא חזי לראשון
מו לא חזי: **מאן לייס לך**. להשתתא
לדרך רחוקה: **וכי עקר משכניהו**
וסבייה. אהלו ויתדמיו ויהי צצמתיה.
מי ישמע לנו להטריח עצמו הילכך
הא עדיפא כרז: **רובן זבין**. דלא
מלא למיעבד בראשון: **אין סלומין**
לפסח הצה בטומאה. ואין הוצין
עושים את השני אפילו טהרו: רב
הונא סבר טומאה דחוייה היא
צצבור. וצקושי הומר להקריבו
הלכך לא משויין להו צטהרים
למידחי טמאין לשני: **ורב אדא**
סבר היסר הוא צצבור. ומשוין
להו צטהרין ודמו זבין לשני:

טהרה
כל היכא דלא עבדי ציבור בראשון לא עבדי יחיד בשני אלא שמואל
זילו אמרו ליה¹ לאבא² ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו מאי עבדת
ליה אמר להו זילו אמרו ליה כי הו כולהו זבין מאי עבדת ליה אלא כיון דלא
אפשר לא אפשר הכא נמי לא אפשר איתמר הו רובן טמאית מתיים ומיעוטן
זבין רב הונא אמר דאין תשלומין לפסח הבא בטומאה ורב אדא בר אבהא
אמר יש תשלומין לפסח הבא בטומאה נימא בהא קמיפלגי דמאן דאמר
אין תשלומין לפסח הבא בטומאה קסבר¹ טומאה דחוייה היא בציבור
ומ"ד יש תשלומין לפסח הבא בטומאה קסבר טומאה הותרה בציבור
אמרי לא דכולי עלמא טומאה דחוייה בציבור ובהא פליגי מר סבר
דפרישית ומר סבר טומאה נמי מידחיא וקרא משמע הכי איש נדחה ואין ציבור נדחים

טהרה
כל היכא דלא עבדי ציבור בראשון לא עבדי יחיד בשני אלא שמואל
זילו אמרו ליה¹ לאבא² ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו מאי עבדת
ליה אמר להו זילו אמרו ליה כי הו כולהו זבין מאי עבדת ליה אלא כיון דלא
אפשר לא אפשר הכא נמי לא אפשר איתמר הו רובן טמאית מתיים ומיעוטן
זבין רב הונא אמר דאין תשלומין לפסח הבא בטומאה ורב אדא בר אבהא
אמר יש תשלומין לפסח הבא בטומאה נימא בהא קמיפלגי דמאן דאמר
אין תשלומין לפסח הבא בטומאה קסבר¹ טומאה דחוייה היא בציבור
ומ"ד יש תשלומין לפסח הבא בטומאה קסבר טומאה הותרה בציבור
אמרי לא דכולי עלמא טומאה דחוייה בציבור ובהא פליגי מר סבר
דפרישית ומר סבר טומאה נמי מידחיא וקרא משמע הכי איש נדחה ואין ציבור נדחים

טהרה
כל היכא דלא עבדי ציבור בראשון לא עבדי יחיד בשני אלא שמואל
זילו אמרו ליה¹ לאבא² ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו מאי עבדת
ליה אמר להו זילו אמרו ליה כי הו כולהו זבין מאי עבדת ליה אלא כיון דלא
אפשר לא אפשר הכא נמי לא אפשר איתמר הו רובן טמאית מתיים ומיעוטן
זבין רב הונא אמר דאין תשלומין לפסח הבא בטומאה ורב אדא בר אבהא
אמר יש תשלומין לפסח הבא בטומאה נימא בהא קמיפלגי דמאן דאמר
אין תשלומין לפסח הבא בטומאה קסבר¹ טומאה דחוייה היא בציבור
ומ"ד יש תשלומין לפסח הבא בטומאה קסבר טומאה הותרה בציבור
אמרי לא דכולי עלמא טומאה דחוייה בציבור ובהא פליגי מר סבר
דפרישית ומר סבר טומאה נמי מידחיא וקרא משמע הכי איש נדחה ואין ציבור נדחים

טהרה
כל היכא דלא עבדי ציבור בראשון לא עבדי יחיד בשני אלא שמואל
זילו אמרו ליה¹ לאבא² ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו מאי עבדת
ליה אמר להו זילו אמרו ליה כי הו כולהו זבין מאי עבדת ליה אלא כיון דלא
אפשר לא אפשר הכא נמי לא אפשר איתמר הו רובן טמאית מתיים ומיעוטן
זבין רב הונא אמר דאין תשלומין לפסח הבא בטומאה ורב אדא בר אבהא
אמר יש תשלומין לפסח הבא בטומאה נימא בהא קמיפלגי דמאן דאמר
אין תשלומין לפסח הבא בטומאה קסבר¹ טומאה דחוייה היא בציבור
ומ"ד יש תשלומין לפסח הבא בטומאה קסבר טומאה הותרה בציבור
אמרי לא דכולי עלמא טומאה דחוייה בציבור ובהא פליגי מר סבר
דפרישית ומר סבר טומאה נמי מידחיא וקרא משמע הכי איש נדחה ואין ציבור נדחים

(א) [מנחות טו:] (ג) [לקמן
ט:5] א [לע"ל ע"ט:]
(ד) [מגינה ט:] (ט) [ע"ל
פ"ט:] פ"ט כ"ט (ט) [ד"ה
א"ל:] (ו) [לע"ל ע"ט:] יומא
(ז) [מנחות ט:] (ח) [לקמן
ט:5:]

תורה אור השלם

1. לא תוכל לזכות את
הפסח באחד שערך.
אשר ה' אלהיך נתן לך.
דברים טו ה'
2. ויעשו בני ישראל את
הפסח במועדו.
במדבר טו ב

הגהות הב"ח

(א) ויבא אפסר דעבד
צצני. צ"ב צ"ל דע"ל כמ"ד
צמקין יש תשלומין לפסח
הכא ואלו צצני או דע"ל
לתלן צין מי שהיה זכ
צפסח ראשון לזמן מי שהיה
דכך רחוקה צפסח ראשון
וק"ל: (ב) תוס' ד"ה
תשלומין וכו' על ידי שליח
אלא הכא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה משלחין וקשה
לריב"א ק"ל ה"א הכל לפי
הדל דלמאין אין עושים
בראשון ולא צצני וכו' א"כ
שלא העמא הא צפסח
שני שיעטרו הטמאים יחד
אחיה ושלח העמא יחד
צצור דאין עושים פסח
שני וכו':

מוסף תוספות

א. למה משלחין אחד מן
הטהורין ועבדי כולהו
בטומאה. תוס' שא"ך.
ב. הילכך אין מובלת לו
דרך רחוקה שאז מנו מן
ישלח פסחו. טס.
ג. וכשהו בדרך רחוקה,
אינו יכול לעשותו הוא
לעצמו והו טמא כן טהור
ומעלת לו דרך רחוקה.
ט. ד. לפסח שני. טז.
ז. [נה"ק:] דרשינן גבי
חגיגה. טז. א. שהרי חז"ל
לירושלים שחיה. טז.
ז. ובהא פליגי מר סבר
טומאה דחוייה ולא מר
טהורין. טס. ח. והילכך
יש ולו תשלומין. טו.

רבינו חננאל

איתמר הו ישראל מחצה
טהורין ומחצה טמאין
אמר רב מטמאין אחד
מהן בשרץ. ואחרי האמר
רב הללו עושים לעצמן
הללו עושים לעצמן. אמר
הכא במאי שנקיין כגון
טהמא דחוייה עורפין על
הטהורים אחד, ואם תאמר
א"כ הנה הרוב טמאין
יעשו בטומאה. סבר רב
אין היחיד מכריע את
הציבור לטומאה, כלומר
אחד כמי שאינו הוא. אי

הכי מחצה על מחצה הו, ושמיני ליה לרב דאמר מחצה על מחצה כרוב הללו עושים לעצמן והללו עושים לעצמן. ושניין
הכי אמר רב אי איכא תנא דסבר לה כמ"ק דאמר הו הטמאין עורפין על הטהורין אפילו אחד יעשו בטומאה וכרבי יהודה
דאמר אין קרבן צבור חלוק, מטמאין אחד מן הטהורין בשרץ, ונמצאו הטמאין עורפין על הטהורין שנים, כיצד כגון שהיו
מאה טהורין ומאה טמאים וטמא אחד מן הטהורים נמצאו הטמאין מאה ואחד והטהורין צ"ט ומשכחת לה אפילו לאלעזר
כן מתיא. עולא אמר משלחין אחד מן הטהורין לדרך רחוקה, ויטמא בשרץ וכו', ואסיקנא קסבר עולא כל מי שהיה טהור
ורואי לזניגיה ביום הראשון ונאסר ולא חג, כגון מי שהיה בדרך רחוקה, ובא במועד וכיוצא בו, חוגג והולך כל הריגל.
אבל אם היה טמא ביום הראשון כבר נדחה ואינו חוגג אותו הריגל, מאי טעמא כולהו תשלומין דראשון הוא. דתרייהו רב
ועולא סבירא להו שאין מטמאין אחד מהן במת שלא ידחהו מחגיגתו. פי' סיכי יתדות אהלו עוקר והולך. איתמר הו רובן
טמאית מתיים ומיעוטן זבין רב הונא אמר אין תשלום לפסח הבא בטומאה, כלומר הובין אינן עושים לא את הראשון ולא